

Kahjuks ei tulnud Memento Rakvere + Tveri Eesti Selts + Muinsuskaitse Seltsi plaanid panna Pätsile Buraševu mälestuskivi juure

Rakvere Memento võrustas külalisi Tverist Rahva ei antu.

Rakvere Memento tööaasta algab alati 10. jaanuaril, mil tähistatakse Palermo Punase Terrori ohvrite mälestise juures massimõrva aastapäeva. Üritusel osalevad endised poliitvangid, tööpataljonlaste ühingud, kohalike omavalitsuste esindajad ning Viru maleva noorkotkad ja kodutütred.

Siis meenutame möödunud traagilisi sündmusi, asetame leinakimbud, süütame kütünlad, toimub tõrvikutega auvalve. Rakvere Palermo metsa massimõrv toimus 1918. aastal, kui enamlased laskisid maha üle 90 linnakodaniku.

Veebruarikuus osaleme aktiivselt maavalitsuse ja linna poolt korraldatud üritustel. Alati on meie esindajad kutsutud nii maavanema kui linnapea vastuvõtule. Märtsis tuleb tõsiselt vaeva näha, sest märtsiküüditamise mälestuspäeva tähistamine on meie ühingu õlgadel. Meil on pikaajaline tegus koostöö linnasutuste, koolide, kirikute, kõikide omavalitsuste ja represseeritute organisatsioonidega.

Suursündmuseks peame koostöölepingu sõlmimist Tveri Eesti Seltsiga. Sellel aastal tulidki Tverimaa koolinoored koos Tveri Eesti Seltsi ja duumaliikmete ning kohaliku omavalitsuse esindajatega meile külla. Rakveres viibiti 24. märtsist 27. märtsini. Olime külaskäiguks põhjalikult valmistunud. Toetust saime Kohaliku Omaalgatuse Programmist (KOP), Lääne-Virumaa omavalitsuste liidult, Rakvere linnavalitsusest ja Eesti Represseeritute Abistamise Fondist.

Külaliste programmist jättis KOP rahastamata 26. märtsil kavas olnud "Kultuuripäev pealinnas" ürituse, kuna tegevused ei toimu Virumaal.

Saabus 20 külalist, kellel korraldasime 24. märtsil piduliku vastuvõtu. Märtsiküüditamise 64. aastapäeva tähistasime koos Rakvere Kolmainu kirikus. Enne luterlikku teenistust tutvustasime külalistele Rakvere õigeusu kirikut. Selles pühakojas on Palermos 1918. aastal hukatud kirikuõpetaja säilmed. Märtsiküüditamise tähistamise tseremoonia lõpetasime Rakvere

tammikus Okaskrooni mälestise juures kõnede, lipu- ja tõrvikuvalvega, leinakimpude asetamise ja kütünalde süütamisega. Esmakordselt olid sel üritusel tegevad mõlema kiriku õpetajad ja tulemus oli vaimustav. Jutud räägitud kahes keeles, oli vastastikune mõistmine. Olid ju kommunistid, represseerimiste põhjustajad, oma repressiivse režiimiga mõlema maa rahvale ühtviisi hukatuslikud.

Külaliskäiku mahtus veel õpilastele ekskursioon linnusesse, täiskasvanutele ümarlaud ja vastuvõtt linnapea juures. Sellest ümarlauast on edenenud koostöösuhted ärisektoris.

Pärastlõunane aeg tol päeval jätkus galakontserdiga, kus esinesid nii külalised kui ka kohalikud. Ühiskontserdi aitas kokku panna ja läbi viia Rakvere rahvamaja meeskond. Esinesid Rakvere algklasside laste balletitüdrukud. Külaliste kostitasid meid temperamentsete tantsude ja vahvate kostüümidega.

Pärast õhtusööki said külalised tutvuda Rakvere ametikooliga. Kool on pärast euroremonti üks Baltikumi esinduslikumaid.

26. märts oli ette nähtud pealinnaga tutvumiseks, külalistega koos sõitsid Tallinnasse meie lapsed ja ühingu liikmed. Sõidu ajal oli meil giidiks Hanno Tamm, kes oskas rääkida linna ajaloost. Tallinnas külastasime Riigikogu, mille rõdult saime jälgida riigikontrolöri ametisse vannutamist. Lisaks käisime rakverelastest riigikogulaste Indrek Saare ja Rannar Vassiljevi vastuvõtul.

Toompeal külastasime veel õigeusu kirikut, jalutamine vanalinnas ajakirjanik Virkko Lepassalu juhendamisel ja raekojas kohtusime Tallinna abilinnapea Mihhail Kõlvartiga.

Õhtupoolikul olime Metsakalmistul, kus tegime väikese mälestustseremoonia presidentide Pätsi ja Meri haudadel. Pätsi hauaplatsil viibimine oli eriti oluline Buraševu kooli õpilastele, sest Päts suri ja oli algselt maetud just sinna. Pikk reispäev lõppes külalistele Rakvere Aqva spaa sauna- ja veemõnused nautides.

Külasoleku viimane päev möödus Haljalas, kus toimus õpilaskonverents "Rahvadiplomaatia". Haljala gümnaasiumi kollektiiv oli eelnevalt konverentsi ettekanded tõlkinud vene keelde.

Konverentsist võtsid osa koolinoored Lääne-Virumaa gümnaasiumidest. Haljala rahvamaja suur saal oli rahvast täis.

Lahkumisest jääb meelde üks noormees, kes ei tahtnud kuidagi ära minna. Ta jättis mitmeid kordi hüvasti enne bussi minekut.

Põhjalikult kajastati külaskäiku Tverimaa kohalikus ajalehes Burevestnik. Meie ideed tuleviku tarvis arenevad edasi, nii toimus juulikuus ümarlaud ametkondade esindajatega, kus tuli ettepanek tähistada president Pätsi endine hauaplats maakivi ja mälestustahvliga.

Aprillis ja mais toimusid ühingu tavapärased kokkusaamised, koosolekud, aruandluste ja projektide plaanimised.

Juunikuul leinapäeva tähistamine mitmes etapis. Viimastel aastatel on tavaks saanud Vinni-Pajusti ja Tudu taidlejate esinemised Okaskrooni juures ja ühislõuna. Kõik meie ettevõtmised on toimunud koostöös tööpataljonlaste ja endiste poliitvangide ühingutega. Suur on ka omavalitsuste tugi. Rakvere linnavalitsuselt oleme saanud tuge nii moraalselt kui materiaalselt. Muidugi oleme aktiivsed osa võtma vabariiklikest, maakondlikest ja linna üritustest.

Aino Kiiver
Memento Rakvere Ühingu
Esinaine Aino Kiiver